

μισσότερον παρ' ὅ,τι τοὺς προστάξῃς ἢ τοὺς συμβουλευ-
σης. Ἄλλη παροιμία,

32. Ὅσα ἐξεύρει ὁ λολὸς οἰκοκύριος, ἑκατὸν ἀπεξω φρόνιμοι δὲν ἐξεύρουν, ἤτις μᾶς διδάσκει νὰ μὴ γινώμεθα προπετεῖς εἰς τὰς περὶ τῶν ἄλλων κρίσεις.

33. Ὅστις πνίγεται, ἀπὸ τὰ μαλλία του πιάνεται· λεγομένη διὰ τοὺς εὕρισκομένους εἰς ἀνάγκας καὶ κινδύνους τοιοῦτους, ὥστε νὰ καταφεύγῃ καὶ εἰς μέσα, ἐκ τῶν ὁποίων δὲν ἐλπίζεται οὐδεμία βοήθεια.

34. Ἡ ἀλήθεια εἶναι μαλῶτρια· ἤγουν, ἡ φανέρωσις τῆς ἀληθείας εὐκόλα διεγείρει μάχας καὶ ἐχθρας. Καὶ τοῦτο συμβαίνει ἢ διότι ὁ λέγων τὴν ἀλήθειαν δὲν τὴν λέγει εἰς τὸν πρόποντα καιρὸν, ἢ διότι ὁ ἀκούων εἶναι τῆς μερίδος ἐκείνων, ὅσοι ἔχουν αἰτίας νὰ φοβῶνται τὴν ἀλήθειαν, Ἐνθροποι πονηροὶ καὶ γόητες, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι.

35. Ὅπου εἶναι πολλοὶ πετεινοὶ, ἀργεὶ νὰ ἐξημερώσῃ· διδάσκουσα, ὅτι καὶ εἰς τὰ ἔργα καὶ εἰς τὰς πράξεις μας χρεωστοῦμεν νὰ μεταχειρίζομεθα τόσα μέσα καὶ τόσους ἐργάτας, ὅσους ἀπαραιτήτως ἀπαιτεῖ τὸ ἔργον· οἱ πλείοτεροι τῆς χρείας γίνονται ἐμπόδια μᾶλλον παρὰ συνεργοὶ τοῦ ἔργου.

36. Ὅμοιος τὸν ὅμοιον ἀγαπᾷ· ἀρχὴν ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Ὅμηρον (Ὀδυσ. ρ. 218),

Ὡς αἰεὶ τὸν ὅμοιον ἀγεῖ Θεὸς ὡς τὸν ὅμοιον.

Τοῦτο ἀληθεύει μάλιστα διὰ τοὺς χρηστοὺς πολίτας. Εὐκόλα φιλιόνονται, εὐθὺς ἀπὸ καταλάβῃ ἕνας τοῦ ἄλλου τὴν διάθεσιν εἰς κοινὴν τῆς πατρίδος ὠφέλειαν. Οἱ κακοὶ πολῖται φιλιόνονται κάποτε καὶ αὐτοὶ διὰ νὰ συγκροτήσωσι φατρία, ἢ νὰ κλέψωσι τὰ δημόσια, ἀλλ' ἡ φιλία τῶν ὁμοιάζει τὴν φιλίαν τῶν λύκων.

37. Νὰ σύρῃ ὁ κλέπτης τὴν φωνὴν, νὰ φύγῃ ὁ οἰκοκύριος· ἀρμύζουσα εἰς τοὺς ὅσοι ἐνόησαν τὴν ἀδικίαν μὲ τὴν ἄκραν ἀναισχυντίαν καὶ θρασύτητα, φωνάζοντες τρανώτερα παρὰ τοὺς ἀδικημένους, ὡς νὰ ἦσαν αὐτοὶ οἱ παθόντες τὴν ἀδικίαν.

38. Ὡς στρώσῃ καθεὶς, οὕτω μέλλει νὰ πλαγιασῇ· ἤγουν, κατὰ τὴν διαγωγὴν του ἔχει νὰ προσμένη καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς ἀποτελέσματα. Ἀξιόλογον μάθημα διὰ τοὺς νέους, νὰ τὸ διδάσκωνται παιδιῶθεν ἀπὸ τοὺς γονεῖς καὶ διδασκάλους· διότι ὅλη ἡ παιδικὴ ἀνατροφή ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ στρώσις τῆς κλίνης. Μακάριος ὅστις τὴν στρώσῃ καλά.

39. Τὸ στραβὸν ἔξυλον ἢ φωτία τὸ ἰσάζει· μεταφορικῶς λεγομένη περὶ τῶν στρεβλῶν τὴν γνώμην, τοὺς ὁποίους αἰ κολάσεις τῶν νόμων ἀναγκάζουν νὰ κρατῶνται καὶ μὴ θέλοντες εἰς τὸ ἴσον.

40. Πολυτεχνίτης κ' ἐρημος. Εἰς τὰς ἀρχὰς τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν, ἢ ὀλιγότης τῶν κατοίκων ἠνάγκαζε τὸν τεχνίτην νὰ ἐργάζεται πολλὰς τέχνας ἐντάμα, καὶ ἀκολούθως νὰ τὰς ἐργάζεται ὅλας ἀτεχνᾶ. Περὶ τοῦτου λέγει ὁ Ξενοφῶν τὰ ἐπόμενα·—

Ἐν ταῖς μικραῖς πόλεσιν οἱ αὐτοὶ ποιοῦσι κλίνην, θύραν, ἀρο-

τρον, τράπεζαν· πολλάκις δ' ὁ αὐτὸς οὗτος καὶ οἰκοδομῆ, καὶ ἀγαπᾷ ἦν καὶ οὕτως ἱκανὸς αὐτὸν τρέφειν ἐργοδότας λαμβάνη. Ἀδύνατον οὖν πολλὰ τεχνόμενον ἄνθρωπον πάντα καλῶς ποιεῖν. Ἐν δὲ ταῖς μεγάλας πόλεσι, διὰ τὸ πολλοὺς ἐκάστου δεῖσθαι, ἀρκεῖ καὶ μία ἐκάστῃ τέχνῃ εἰς τὸ τρέφεσθαι· πολλάκις δ' οὐδ' ὅλη μία, ἀλλ' ὑποδήματα ποιεῖ ὁ μὲν ἀνδρεῖα, ὁ δὲ γυναικεῖα· ἔστι δὲ ἔθνη καὶ ὑποδήματα ὁ μὲν νευροβραφῶν μόνον τρέφεται, ὁ δὲ, σχίζων· ὁ δὲ χιτῶνας μόνον συντέμνω, ὁ δὲ γε, τούτων οὐδὲν ποῶν, ἀλλὰ συντιθεῖς ταῦτα. Ἀνάγκη οὖν τὸν ἐν βραχυτάτῳ διατρίβοντα ἔργῳ, τοῦτον καὶ ἀριστα διηναγκᾶσθαι τοῦτο ποιεῖν.

Ὀλόκληρον ἀπέγραφα τὴν μακρὰν ταύτην ῥῆσιν τοῦ Ξενοφῶντος καὶ διὰ τὴν εὐφράδειαν αὐτῆς, καὶ διότι ἐξηγεῖ καθαρὰ τὸ μέγα θεῶρημα τῆς νεωτέρας πολιτικῆς οἰκονομίας, τὴν τελειοποίησιν λέγω τῶν τεχνῶν ἀπὸ τὸν καταμερισμὸν τῆς ἐργασίας, ὅστις γεννᾶται ἀπὸ τὸν πληθυσμὸν καὶ πλοῦτον τῶν ἀνθρώπων, καὶ συνεργεῖ ἀμοιβαίως εἰς τὴν ἀξίησιν αὐτῶν. Εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἡ πολυτεχνία, ἤγουν ἡ πολλῶν τεχνῶν ἐργασία ἀπὸ μόνον ἐν' ἀνθρώπων, ἤθελεν εἰσδαί μεγάλη του δυστυχία, ὡς τὸ μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἀνωτέρω παροιμία, καὶ ἡ ταυτόσημός της ἄλλη, Ἡ παπᾶς, ἡ ζευγάς· καὶ τρίτη ἄλλη, Ὅστις κυνηγεῖ δύο λαγούς, οὐδὲ τὸν ἕνα πιάνει. Ἐν ἐξετάσει τὸ πρᾶγμα καὶ ἠθικῶς, εἰς τοιαύτην πολιτισμένην ἀνθρώπων κοινωνίαν ὁ πολυτεχνίτης γίνεται πλέον βλαβερὸς παρὰ ὠφέλιμος. Εἰς τὴν προτέραν, ἐξ ἐναντίας, ὅτε δηλαδὴ αἱ ἀνθρωπικαὶ κοινωνίαι ἦσαν, νὰ εἶπω οὕτως, εἰς τὴν νηπιότητα, ἡ πολυτεχνία ἐνὸς ἀνθρώπου ἦτο καὶ ἀναγκαῖα καὶ ὠφέλιμος, οὐδ' ἔτρεχε κίνδυνον ὁ πολυτεχνος νὰ τοῦ λείψωσι τὰ πρὸς ζωὴν ἀναγκαῖα.

Ἐπεται ἡ συνέχεια.

ΤΑ ΧΑΡΤΟΠΑΙΓΝΙΑ.

Τὸ εἶδος τῆς διαφθορᾶς, τὸ ὁποῖον θέλομεν στηλιτεύσειν σήμερον, εἶναι τὰ χαρτοπαίγνια, ἤγουν ἡ κοινῶς λεγομένη χαρτοφορία. Δὲν ἐξετάζομεν φιλολογικῶς τὴν ἀρχὴν τῆς διαφθορᾶς ταύτης, οὔτε τὸν χρόνον τῆς γεννήσεως καὶ προόδου της. Ἀδιαφοροῦμεν δὲ καὶ ἂν ἐγεννήθησαν εἰς τὴν Ἀσίαν ἢ Ἀραβίαν, τὰς ἐστίας τῆς ὀκνηρίας, ὅπου ἐγεννήθη καὶ τὸ Σαντράκιον, τὸ ὁποῖον ἔχει μεγάλην σχέσιν μὲ αὐτὰ, καὶ ἂν ἐκεῖθεν ἦλθον εἰς τὴν Εὐρώπην· ἢ καὶ ἂν ἦλθον πρὸ τοῦ ἰγ'. αἰῶνος, ἢ τὸν ἰδ'. Δὲν μᾶς διαφέρει νὰ ἐξετάσωμεν, ἂν ὡς ἐκ τῶν ὀνομάτων, τὰ ὁποῖα φέρουν ἀκόμη, δηλ. τῆς Κούπας, τοῦ Διναρίου, τοῦ Σπαδίου, καὶ τοῦ Μπαστονίου, πρῶτοι οἱ Ἰσπανοὶ εἰσῆξαν τὴν διαφθορὰν ταύτην εἰς τὴν Εὐρώπην, ἢ τὴν εἰσῆξαν οἱ Γάλλοι, ἢ καὶ αὐτοὶ οἱ Γερμανοί· καθὼς κρίνομεν περιττὸν νὰ παρατηρήσωμεν καὶ ἀπὸ τὰ ὁποῖα φέρουν ἐνδύματα τὰ εἰς αὐτὰ ἐξωγραφισμένα πρόσωπα, ὅτι ἡ ἐποχὴ τῶν σημερινῶν Γαλλικῶν χαρτοπαιγνίων ἀνήκει εἰς τὴν τοῦ Καρόλου Ζ', κλπ. Ὅλα τὰ τοιαῦτα εἶναι περιττὰ εἰς τὸ προκείμενον θέμα μας.

Τὸ μόνον δὲ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐνδιαφέρει νὰ

πραγματευθῶμεν, εἶναι, ὅτι ἡ ψῆρα αὐτῆ τῶν χαρτοπαιγνίων εἶναι κοινὴ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς ἀτέχνους καὶ ὀκνηροὺς· καθὼς καὶ εἰς τινὰς ὑπουργοὺς καὶ ὑπαλλήλους, οἱ ὁποῖοι θεωροῦν ὡς ἀπλῶν μέσον πορίσμου τὴν ὑπηρεσίαν των, καὶ διὰ τοῦτο οὔτε κἀν φροντίζουν διὰ τῆς ἀδιακόπου ἐμβριθοῦς μελέτης των νὰ βελτιωθῶσι, καὶ διὰ τῆς βελτιώσεώς των νὰ προάξωσι τὴν ὑπηρεσίαν των· καὶ τὸ χειρότερον ἀκόμη, ὅτι χωρὶς συστολῆν καὶ ἐν καθαρᾷ μεσημβρία παίζονται τὰ χαρτὰ ταῦτα ἀπὸ τοὺς ὀκνηροὺς καὶ ἀτέχνους εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ καφενεῖα, — πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν συγχωρεῖται εἰς κἀνὲν σχεδὸν μέρος τοῦ πολιτισμένου κόσμου, καὶ οἱ διοικηταὶ μας, ἢ μᾶλλον οἱ ἀστυνόμοι μας, οὔτε κἀν φροντίζουν περὶ αὐτῶν, ἀλλ' οὔτε συλλογίζονται ποτὲ ὅτι πολλοὶ, κατεξοδεύοντες τὸν καιρὸν των εἰς τὰ χαρτοπαίγνια τὴν ἡμέραν, ἔχουν ἄλλο ἐντιμον ἐπάγγελμα τὴν νυκτοκλοπὴν, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν καὶ τὰ ἐξοδα τῆς διατροφῆς των πορίζονται, καὶ τὰ τῶν χαρτοπαιγνίων.

Ἄλλὰ πῶς ἐμπορεῖ, λ. χ., καὶ ὁ ἀστυνόμος τῶν Ἀθηνῶν νὰ ἀπαγορεύσῃ ἀγογγύστως τὰ χαρτοπαίγνια ταῦτα ἀπὸ τὰ δημόσια καφενεῖα, ὅταν ἀκοῆ, ὅτι εἰς τὴν δεῖνα οἰκίαν τοῦ δεῖνος ὑπουργοῦ, εἰς τὴν δεῖνα τοῦ συμβούλου, εἰς τὴν δεῖνα τοῦ ὑπαλλήλου, κἀποτε δὲ καὶ εἰς τὴν δεῖνα τοῦ ἀγίου ἐπισκόπου, διάγουν ὀλοκλήρους τὰς νύκτας των οἱ κύριοι οὗτοι χαρτοπαίζοντες, καὶ γυμνόνοντες ὁ εἰς τὸν ἄλλον;

Ἄραγε οἱ ὑπουργοὶ, οἱ σύμβουλοι, οἱ ὑπάλληλοι, πρόσθε καὶ οἱ ἱεράρχαι οὗτοι, δὲν ἔχουν ἄλλα καθήκοντα νὰ ἐκπληρῶσουν εἰς καιρὸν τῆς νυκτός, καθήκοντα τὰ ὁποῖα τοὺς ἐπιβάλλει αὐτὴ ἡ ὑπηρεσία των; ἢ εἶναι δίκαιον νὰ ἀκριβοπληρώνονται διὰ νὰ χαρτοπαίξωσι, καὶ ἴδιον φιλοτίμου δημοσίου ὑπηρετοῦ νὰ μὴν ἐξοδεύῃ κἀν μέρος τῆς νυκτός του ἀναγινώσκων τὴν ἱστορίαν, διάφορα ἠθικὰ βιβλία, ἢ καὶ τὰ ὅσα ἀναφέρονται εἰς τὰ χρῆμα του, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ γίνεταί καὶ πρὸς τὸ Κοινὸν, τὸ τρέφον αὐτὸν καὶ τὴν οἰκογένειάν του, ὠφελίμος;

Ἄς ρίψωμεν τὰ βλέμματά μας εἰς ἓνα ἀπὸ τοὺς τοιούτους χαρτοπαίκτης ἢ χαρτοφόρους, ὡς τοὺς ὀνομάζει ἡ συνήθεια· εἰς τὸ πρόσωπόν του τί βλέπομεν; — ἓνα ἄνθρωπον παραζαλισμένον, σύννον, καχεκτικόν, δύσκολον, περιμένοντα ἀνυπομόνως νὰ παρέλθῃ ἡ ἡμέρα· ἢ κυρία τοῦ ἀνθρώπου εὐχαρίστησις εἶναι νὰ νυκτώσῃ, νὰ ἔλθῃ ἡ προσδιωρισμένη ὥρα τῆς συνεντεύξεως μετὰ τοὺς φίλους του, διὰ νὰ ἐπαναλάβωσι τὸ ἐντιμον τοῦ χαρτοπαιγνίου ἔργον. Οὗτος, ἐν τῷ μέσῳ τῆς οἰκογενείας του εὐρισκόμενος, διάγει ὡς ἀναίσθητος, δὲν ἔχει ἀφοσίωσιν εἰς τὴν συμβίαν του, ἀλλ' οὔτε φίλτρον εἰς τὰ τέκνα του· ἀφ' ἑνὸς μέρους, τοῦ φαίνεται ὅτι ἡ γυνὴ του τὸν ἐνοχλεῖ, ὅτι τὰ τέκνα του τὸν πειράζουν· ἀφ' ἄλλου δὲ, οἱ ὑπηρεταί, αἱ ὑπηρετρίαι, τὰ ἐξοδα τῆς οἰκίας, καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ ἐπιπλα, εἶναι εἰς αὐτὸν βᾶρος ἀνυπόφορον. Καθήμενος εἰς τὴν τράπεζαν, δὲν αἰσθάνεται τί τρώγει, ἢ τί πίνει· εἰς ἓνα λόγον, δὲν γεύεται

οὔδεμιᾶς ἡδονῆς· ὁ νοῦς του, ἡ καρδία του, ὅλος εἶναι ἀφοσιωμένος εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον· πολλάκις δὲ στερεῖ καὶ αὐτὸς τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου τὰ τέκνα του, διὰ νὰ μεταχειρισθῇ τὰ ἐξοδα ἐκεῖνα πρὸς χάριν τοῦ χαρτοπαιγνίου· καὶ ἂν ἡ σύμβιός του ἐκφράσῃ λόγον ἢ παράπονον, τὴν ἀπαντᾷ μετὰ ζυλοκοπήματα, καὶ μάλιστα ὅτε τὴν προτετραίαν νύκτα ἤθελε χάσειν τὰ μαλλοκέφαλά του.

Ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος, ὅστις ἔχει τὸν νοῦν του χαμένον εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον, ὅστις ποσῶς δὲν φροντίζει περὶ τῆς ἰδίας του συντηρήσεως, τῆς οἰκίας, τῆς συμβίας, τῶν τέκνων, κλπ., ἢ καὶ ὅστις ἀκόμη εἶναι ἀπλῶς ἀφοσιωμένος εἰς τὸ παιγνίδιον τοῦτο, ὁ τοιοῦτος, λέγομεν, εἶναι ἄξιος διὰ νὰ κατέχῃ καὶ δημόσιον θέσιν; εἶναι ἄνθρωπος καὶ μέλος τῆς κοινωνίας ἀβλαβές, ἢ ἐξ ἐναντίας περιττὸν ἄχθος ἀρούρης εἰς τὴν κοινωνίαν, καὶ καταφρόνησις εἰς τὴν ἀνθρωπότητα;

Γνωρίζομεν, ὅτι πολλοὶ θέλουν μᾶς κατηγορήσειν ὄχι μόνον διὰ τὴν μέλαιναν περιγραφὴν, τὴν ὁποῖαν κάμνομεν εἰς τὰ χαρτοπαίγνια, ἀλλὰ καὶ διότι ἠθελήσαμεν νὰ κατακρίνωμεν πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς τὸν ἰδιωτικὸν τῶν χαρτοπαικτῶν βίον· πλὴν ἡμεῖς δὲν θεωροῦμεν τὴν διαφθορὰν ταύτην περιοριζομένην εἰς μόνον τὸν ἰδιωτικὸν βίον· τὴν βλέπομεν ὅτι ἐξαπλοῦται καὶ εἰς τὸν δημόσιον, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠμπορέσαμεν νὰ μείνωμεν ἀδιάφοροι εἰς τὰ ἀποτελέσματά της· ἢ μήπως ὀλίγοι ἄνθρωποι διὰ τὰ χαρτοπαίγνια ἐγιναν κλέπται, ὀλίγοι ἐγιναν ἀπατεῶνες, ἢ καὶ ὀλίγοι ἔχασαν τὴν κατάστασίν των, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐγιναν καὶ αὐτόχειρες;

Τὰ χαρτοπαίγνια εἶναι πηγὴ πολλῶν κακῶν εἰς τὴν κοινωνίαν, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα βλέπομεν ὅλας σχεδὸν τὰς κυβερνήσεις ἀπαγορευούσας αὐτὰ· ἀλλὰ καὶ τὰ ἀνέχονται, μόνον καὶ μόνον διότι καταντᾷ ἀδύνατος ἡ ἀπαγόρευσις των, καθ' ὅσον μάλιστα παίζονται εἰς τὰς οἰκίας, εἰς τὰ ἄσυλα δηλαδὴ τῶν πολιτῶν, ὅπου ἡ ἐξουσία δὲν ἐμπορεῖ νὰ εἰσχωρήσῃ, εἰμὴ εἰς ὠρισμένας περιστάσεις.

Μόνη λοιπὸν ἡ ἠθικὴ ἀπαγόρευσις ἐμπορεῖ νὰ ἰσχύσῃ κατ' αὐτῶν· ὅθεν καὶ ἄλλο μέσον δὲν βλέπομεν πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου, παρὰ τὴν διὰ τοῦ τύπου στηλίτευσιν τῶν κυρίων χαρτοπαικτῶν. Ὅταν ὁ τύπος περιγράψῃ τοὺς χαρακτῆράς των, δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ κυριευμένοι ἀπὸ τὸ πάθος τοῦτο θέλουν βλέπειν τὸν ἑαυτὸν των καὶ θέλουν τὸν ἀποστρέφασθαι, καὶ ἐπομένως θέλουν προσπαθῆσειν, ὅσον τὸ δυνατόν, νὰ ἀποσπασθῶσιν ἀπὸ μίαν τοιαύτην διαφθορὰν, ἥτις, μακρὰν τοῦ νὰ ἦναι μέσον διασκεδάσεως, ἀφανίζει καὶ τὴν περιουσίαν καὶ τὴν υἰγιάν των χαρτοπαικτῶν αὐτῶν.

Ἀπὸ τὰ δημόσια καφενεῖα ὅμως ἐλπίζομεν ὅτι αἱ ἀστυνομίαι τοῦ κράτους θέλουν τὰ ἐμποδίσειν, καὶ θέλουν προσέξειν εἰς τὸ νὰ ἐξαλείψωσι τὸ τοιοῦτον κακόν, ὡς μέσον τῆς ἀξιοκατακρίτου ὀκνηρίας καὶ τῆς ἠθικῆς διαφθορᾶς. — ΑΘΗΝΑ.